

[Kristine Heltberg.]

Det kan ikke nægtes, at det er kommet så sent, at man måske kun kan betragte det som en inspiration til næste samlings arbejde omkring dette punkt. Det vil jeg da også håbe at det bliver, og jeg vil da håbe, at nogle af de tanker, der er fremsat, måske i forbindelse med nogle oplæg omkring skatproblemerne som helhed vil give anledning til en bedre omtanke og måske en lidt ændret holdning fra flere af de partiers side, hvis ordførere ikke har været fulde af begejstring. Men vi er sådan set vant til, at man, når vi fremsætter nogle forslag, der i og for sig rummer perspektiver, der peger lidt ud over dagen og vejen, har lidt svært ved at se det, indtil der er gået nogen tid, så hjælper det gerne, og så overtager man gerne vores forslag. Det er der en vis tradition for, og det er der ikke noget ondt i.

Med hensyn til ministerens bebrejdelse over, at jeg ikke havde foretaget nogen beregninger, vil jeg lige gøre ministeren opmærksom på, at dette ikke er et lovforslag, men et beslutningsforslag, netop bl. a. fordi mit parti ikke har en omfattende embedsmandsstab til rådighed, der kan foretage realistiske beregninger. Hvorvidt de beregninger, der er forelagt af ministeren, holder, skal jeg naturligvis ikke udtale mig om. Det forekommer mig blot, at fordelene ved, at man fik en rimelig form for uddannelsesstøtte, så man kom den uenighed og den splitelse til livs, der er fremkommet ved, at så mange får uddannelsesstøtte, uden at der er rimelig grund til det, ville være så uvurderlige, at man måske nok skulle kunne finde midlerne, selv hvis de store tal, ministeren opererer med, skulle holde stik.

Det forslag, som fru Edele Kruchow kom med om et forberedende arbejde, således at vi ikke bliver taget på sengen med hensyn til problemerne omkring uddannelsesstøtten i næste omgang, forekommer mig at være overordentlig tiltalende, og jeg vil da stille i hvert fald min tid til fuld disposition for eventuelle møder i den anledning.

Det helt afgørende er, at man kommer videre i drøftelsen af uddannelsens finansiering, således at vi dels slipper for at høre om alle disse millionærbørn, der får uddannelsesstøtte, og alle de fattige folks børn, der ikke kan få det — og det er jo historier, der måske nok er overdrevne, men som der er

alt, alt for meget sandt i — dels virkelig får skabt grundlaget for en så rimelig tildeling af støtte, at vi kan sige, at den økonomiske side af den uretfærdighed, der ligger i den skæve fordeling inden for de forskellige uddannelser, i hvert tilfælde er bragt af vejen.

Det skulle nemlig gå sådan, at vi bragte vores unge under uddannelse i den situation, at vi skulle komme i tanker om det, som Christian VIII siges at have sagt: Fattige er vi blevet, små er vi blevet, skal vi nu også være dumme, kan vi lige så godt op-høre med at være en stat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til den anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om omkostningsdæmpende ydelse [af Ømann m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 177) findes i tillæg A. sp. 3029, fremsættelsen i tidenden sp. 6860).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om bunden opsparing [af Ømann m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 178) findes i tillæg A. sp. 3031, fremsættelsen i tidenden sp. 6860).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Jeg skal udtale mig om lovforslaget om ophævelse af lov om omkostningsdæmpende ydelse, og så går jeg i øvrigt ud fra, at fi-

[Arbejdsministeren.]

nansministeren vil udtale sig om den bundne opsparing.

Må jeg sige straks, at det lovforslag, som SF her har fremsat, er helt urealistisk fra ethvert synspunkt, også for dem, der i sin tid stemte imod loven om omkostningsdæmpende ydelse.

For det første må det slås fast, at det er misvisende at betegne det fremsatte lovforslag som en konsekvens af lovforslaget om ophævelse af lov om bunden opsparing. Der er her tale om to parallelle lovgivninger uden nogen nødvendig indbyrdes sammenhæng, og i øvrigt går den bundne opsparing ikke i statskassen. Man kunne teoretisk godt ophæve den bundne opsparing, dvs. inddragelsen af købekraft, og bevare ydelsen med den prisdæmpende effekt, hvis man kun ønskede at spille på den ene streng. Der er heller ikke tale om, at den tvungne opsparing er en finansiel forudsætning for ydelsen, i modsætning til, hvis man har opkrævet en ekstraskat.

En afgørende indvending er imidlertid, at man ikke nu kan ophæve en ordning, som er i gang, og i henhold til hvilken der allerede er udbetalt penge til arbejdsgiverne. SF's forslag omtaler ikke problemet om tilbagebetaling, og det er med god grund, for problemet vil være uløseligt. Ikke alene skulle man kræve penge tilbage, som arbejdsgiverne har modtaget i god tro i henhold til gældende lov, men da ydelsen har været en forudsætning for, at de tre dyrtidsportioner i foråret ikke har måttet indregnes i priserne, måtte man nu give lov til indregning af dyrtidsportionerne, og dette kan simpelt hen ikke lade sig gøre med tilbagevirkende kraft. Lovforslaget er så uigennemtænkt, at jeg undrer mig meget over, at det er blevet fremsat, og regeringen kan naturligvis ikke støtte det.

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg kan sådan set nøjes med at gøre nogle få bemærkninger, for jeg er enig i de betragtninger, som arbejdsministeren har fremsat. Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at man kommer her og foreslår ophævelse af disse to love, som ikke har noget med hinanden at gøre.

Når man foreslår den bundne opsparing ophævet, må jeg indrømme, at så er der

meget, jeg ikke forstår efterhånden i det politiske spil. Vi er blevet beskyldt for at have gennemført afgifter, der vendte den tunge ende nedad. Nu foreslår man i lovforslaget om den bundne opsparing en binding ophævet, der først og fremmest ligger på de større indtægter. Det virker lidt overraskende i hvert fald for mig, at man fra forslagsstillernes side kan komme med et sådant forslag på nuværende tidspunkt, og det er klart, at regeringen ikke kan acceptere, at den bundne opsparing ophæves. Den er et led i bestræbelserne på at sanere landets økonomi, og derfor må den naturligvis fastholdes. Jeg skal derfor på regeringens vegne afvise lovforslaget.

Per Hækkerup (S):

Jeg kan stort set henholde mig til, hvad de to ministre har sagt om bedømmelsen af lovforslagene. Det undrer også mig, at man fra socialistisk folkepartis side har villet fremsætte disse lovforslag. Logik er der ikke i det. Situationen tror jeg dårligt man kan forklare er ændret til det bedre i forhold til den situation, hvori lovene blev vedtaget, men vi må naturligvis acceptere, at SF altså mener, at situationen er blevet så meget bedre herhjemme under den nuværende regering, at det er muligt at ændre den lovgivning, vi dengang vedtog.

Og så vil jeg gerne sige én ting til. Jeg går ud fra, at disse lovforslag bliver henvist til det politisk-økonomiske udvalg og dermed bliver underkastet den saglige og grundige drøftelse, som vi altid foretager i det politisk-økonomiske udvalg.

Gede (FP):

Om begge de foreliggende lovforslag kan jeg sige, at vi var jo meget enige med SF i sin tid om, at det var et par skadelige lovforslag, og på det punkt er vi stadig enige med dem. Vi synes også, at udviklingen siden i høj grad har bekræftet, at vi har ret. Men nu er lønglidningen sket, nu er omkostningerne steget, og så er det naturligvis også det rigtige tidspunkt at fjerne lovene på. Vi var altså enige med SF dengang, men i modsætning til SF mente vi allerede dengang, at hvis man var modstander af et lovforslag, så skulle man gøre, hvad man kunne for at forhindre, at det blev til lov, og derfor foreslog vi folkeafstemning. Det ville SF ikke

[Gæde.]

være med til. Jeg kan forstå, at der nu foreligger sådan en slags omvendelse fra SF's side, og det er jo en kendt sag, at der er større glæde i himlen over én synder, der omvender sig, end over 10 retfærdige, selv om det sker på dødslejet.

Når disse lovforslag nu er blevet stemt ned, så går jeg ud fra, at SF vil foreslå folkeafstemning, og så skal jeg da i hvert fald med glæde skrive under.

Så undrede arbejdsministeren og hr. Per Hækkerup sig over, at forslagene var uigenomtænkte. Jeg kan kun sige, at begge de herrer må have let til undren.

Christoffersen (V):

Det kan næppe overraske forslagsstillerne, at venstre må afvise lovforslagene. Jeg kan helt tilslutte mig de synspunkter, finansministeren og boligministeren har fremsat.

Dahlgaard (RV):

Det radikale venstre har tidligere på året givet udtryk for, hvad vi mente om lovforslagene, dengang de fra regeringens side blev fremsat og vedtaget. Vi syntes ikke om dem. Vi var modstandere af den bundne opsparing, fordi den ikke gør nogen særlig nytte. Vi var ikke synderlig glade for den omkostningsdæmpende ydelse, fordi den koster så umådelig mange penge, og fordi vi ikke rigtig troede på, at den ville gøre nytte for pengene.

Når jeg nu hører, at hr. Per Hækkerup giver udtryk for, at situationen ikke er blevet bedre, siden denne lovgivning blev gennemført, så ser jeg deri et tegn på, at socialdemokratiet er ved at tilegne sig det synspunkt, som det radikale venstre har haft hele tiden, nemlig at denne lovgivning egentlig ikke er nogen synderlig nytte til. Men lad os se på det i politisk-økonomisk udvalg, hvis vi får tid til det. Jeg tror ikke, vi nogen sids når så langt, at vi kommer til at stemme de fremsatte lovforslag ned.

Palle Simonsen (KF):

Min gruppe har som bekendt fra starten været imod de to lovforslag, som er til behandling her, og det er vi fortsat, men uanset dette tror jeg også, man må konstatere, at flertallet bag disse love ikke har ændret sig, siden de blev vedtaget. Jeg synes egentlig,

det virker en smule barokt, at man i samme folketingssamling, uden at der er skiftet folketing, fremsætter de samme lovforslag til forkastelse med en eller anden formodning om, at så skulle man nå et andet resultat. Det kunne blive en køn praksis, hvis det skulle ske med alle lovforslag et par måneder efter, at de var blevet vedtaget i dette ting.

Så må jeg i øvrigt specielt om forslaget om den bundne opsparing sige, at det virker jo ikke så lidt hyklerisk, at socialistisk folkeparti nu kommer og foreslår denne ophævet. Min gruppes formand, hr. Schlüter, satte sig i spidsen for en folkeafstemning omkring den bundne opsparing. Da var socialistisk folkeparti ikke hjemme. Da havde man haft chancen for at forhindre denne lovgivnings gennemførelse. Når man ikke ville være med dengang, virker det ikke så lidt besynderligt og hyklerisk, at man kommer med et forslag om ophævelse i dag.

Børge Johansen (CD):

Heller ikke mit parti kan tjene forslagsstillerne ved at støtte dette forslag. Hvis man har en smule kendskab til erhvervslivet, så vil man også vide, at den omkostningsdæmpende ydelse har haft en gunstig og prisdæmpende virkning. Det er derfor lidt af en utilladelig betydningsforvanskning, når der i bemærkningerne til lovforslag nr. 177 om ophævelse af lov om omkostningsdæmpende ydelse er skrevet „arbejdsgivertilskuddet“ i stedet for „omkostningsdæmpende ydelse“. Det kan kun have haft til hensigt at forvirre enfoldige sjæle.

Knud Jespersen (DKP):

De to lovforslag, der ligger til behandling, kan vi naturligvis støtte. Det hænger i høj grad sammen med den måde, hvorpå vi gik ind i bevægelserne imod det forlig, man i sin tid vedtog. Der står i bemærkningerne til lovforslaget om den omkostningsdæmpende ydelse disse, synes jeg, lidt mærkelige sætninger, at det vil bringe mere balance i økonomien, om man afskaffer arbejdsgivertilskuddet. Jeg må da åbent tilstå, at når vi støtter det, så er det ikke for at bringe balance i økonomien, idet denne lov, der skulle være omkostningsdæmpende, jo blev efterfulgt ret så hurtigt af en række prisforhøjende afgiftsforslag.

[Knut Jespersen.]

Det er altså gået lige præcis, som vi sagde, og vi finder, at begge forslagene burde gennemføres, fordi vi var og er modstandere af tvangsopsparingen, og vi var og er modstandere af arbejdsgivertilskuddet. Det er farligt, hvis folkestyret hele tiden går ud fra, at man kan tage fra de fattige og give til de rige. Der er noget, der tyder på, at sådan har det været indtil nu, så vi synes, det er udmærket, at man tager sagen op i udvalget, og vi håber naturligvis, at man også kunne fremme den, sådan at disse urimeligheder kunne afskaffes.

Poul Westergaard (DR):

Også jeg har jo tidligere udførligt redgjort for vores modstand imod de to lovforslag om bunden opsparing og arbejdsgivertilskud, som vi jo også stemte imod. Det, vi nu må spørge om, når SF fremsætter lovforslag om deres ophævelse, er, om der siden er sket noget, som måske kunne give grundlag for forhåbninger om, at de 4 forligspartier fra februarforliget skulle være kommet på bedre tanker. Ja, i og for sig var der vel ingen af de forligspartier, der i årets første måneder vedtog arbejdsgivertilskuddet og den bundne opsparing, som regnede med, at dette forlig og disse ordninger få måneder senere skulle følges af en lang række afgiftsskærpelser, og i hvert fald sagde man det jo ikke dengang. Jeg gad nok vide, hvordan f. eks. socialdemokratiet ville have begrundet sin støtte til lovforslaget om arbejdsgivertilskuddet på et par milliarder kroner, hvis det havde været klart dengang, at tilskuddet skulle finansieres ved de senere afgiftsforhøjelser, som socialdemokratiet jo stemte imod.

Retsforbundet foreslog under forhandlingerne om afgiftslovene, at man i stedet for en del af disse afgiftslove gennemførte en økonomisk stramning ved at standse udbetalingen af de resterende arbejdsgivertilskud, men det kunne man jo ikke dengang vinde gehør for, og derfor er der vel i og for sig heller ikke grund til at tro andet, end at SF's forslag nu måske mere er udtryk for SF's interne behov for at præstere en politisk demonstration. Det beklager vi i og for sig, for vi er enige i forslagernes realindhold.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ømann) (SF):

Ja, vi lever jo i de politiske forligs perioder. Blandt de forlig, vi har oplevet på det sidste — der er tre store — var dog dette, som de to lovforslag, der her er tale om, omfattede, dog det værste. Jeg har haft al mulig anledning til at spørge, hvad i alverden filosofien kunne være bag ved det første forlig, men jeg har aldrig nogen sinde fået noget svar. Hvordan var det tilrettelagt? Ja, man pumpede nogle penge ud på den ene side, og man sugede nogle penge op på den anden side, det første ved hjælp af arbejdsgivertilskuddet. Det var minsandten tilrettelagt på den måde, at da inflationen stod på sit højeste, udpumpedes der mest, nemlig de to første kvartaler med dobbeltrate. Men op til vinteren, hvor alle spår arbejdsløshed, er det kun det halve.

Så skulle man suge nogle penge op ved hjælp af tvangsopsparing, og hvad gjorde man så dér? Jo, det skulle først ske til efteråret, hvor husholdningerne er belastet af de fortsatte prisstigninger, hvor restskatterne skal betales, og hvor dertil nu er kommet de forøgede afgifter, som også skal betales af husholdningerne, og hvor det er mere og mere klart, at beskæftigelsen vil svigte. Her hjælper det ikke noget, at man har indgået et boligforlig. Her hjælper det ikke noget, at man vil løsne igangsættelsesstoppet. Det er allerede for sent. Det, vi står over for, er i virkeligheden en meget truende arbejdsmarkedssituation til efteråret.

Der er ikke noget tegn fra regeringens side, fra forligspartiernes side, på, at man overhovedet vil tage denne situation i agt. Jeg siger ikke, at man regner med arbejdsløsheden som et økonomisk middel. Der vil man vel også nok regne fejl, for det er ikke som i 1930'erne. Det er ikke sådan, at man ved arbejdsløshed pludselig får en vældig nedgang i efterspørgslen. Den er ikke så stor som tidligere. Der er også det ved det, at man får et meget, meget stort beløb på statsbudgettet i udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse. Så man skal altså ikke kalkulere med arbejdsløshed som et virksomt middel.

Men når man nu ser på disse to lovgivninger, så gør det særligt ondt at se på denne lovgivning om 1,9 mia kr. til omkostnings-

[Ømann.]

dæmpende foranstaltninger. Kan nogen med sandheden i behold sige, at denne lovgivning har haft nogen omkostningsdæmpende effekt? Befolkningen har i hvert fald ikke opdaget det. Så siger man så, at nu er det ikke muligt at ændre, det er politisk umuligt, for her foreligger et forlig. Jeg skal ikke blande mig i socialdemokratiets udtalelser om, hvordan det betragter forliget. Men jeg har lov til at anlægge en objektiv bedømmelse med hensyn til, om et givet forlig, der er indgået her i folketinget, er brudt.

Hvad stod der i forliget? Ja, der stod jo, at man absolut skulle gøre noget ved nulindkomsterne. Hvordan har regeringens holdning og finansministerens holdning været til det? At nedsætte et udvalg og udskyde lovgivningen, til trods for at der intet behov er for at udskyde denne lovgivning. Der stod, at der skulle indføres en reform, så restskatterne blev mindre. Hvordan var regeringens holdning til det? At den ikke ville medvirke, at den blev nedstemt her i salen. Og så stod der, at der skulle ske en skærpelse af kapitalvindingsskatten på de virkelige kapitalgevinster. Hvad havde det til effekt? At regeringen fremsatte et forslag, som betød en lempelse af kapitalvindingsskatten. Hvis der objektivt set ikke her er tale om brud på en aftale, så ved jeg ikke, hvad en aftale er.

Jeg skal stadig væk ikke blande mig i socialdemokratiets stilling til dette forlig. Det må det selv om. Men rent objektivt er denne aftale brudt. Hermed er også ansvaret for tvangssparingen fuldt placeret. Det ligger hos socialdemokratiet, som ikke vil erklære, hvad der er vitterligt for enhver, at venstre har brudt det forlig, som socialdemokratiet har indgået med venstre.

Jeg synes jo, at der er sket en hel del, siden disse to love blev vedtaget. Der er sket en hel del, som fremstiller dem i endnu større tåbelighed, i endnu større meningsløshed, end det hidtil har været tilfældet. Jeg synes ikke, man kan sige, at truslen om arbejdsløshed til efteråret er blevet mindre. Jeg synes ikke, at man kan sige, at truslen mod husholdningernes økonomi er blevet mindre. Jeg synes, at argumenterne for at sige, at denne tvangssparing var et fejlgreb og dette arbejdsgivertilskud var et fejlgreb, er blevet betydelig større.

Til de enkelte bemærkninger vil jeg gerne

sige, at jeg da godt kan forstå, at man skyndte sig at komme herop og gå ned igen uden at gå ind i nogen realdebat. Jeg forstår det så glimrende. Der var ingen sammenhæng, sagde arbejdsministeren, mellem de to lovforslag. Nej, det var der vel ikke. Der er ingen sammenhæng i regeringens økonomiske politik, så hvorfor skulle der være sammenhæng mellem to lovforslag?

Man kan ikke ophæve en ordening, der er i gang. Nej, det kan da godt være, man ikke kan. Det kan godt være, at arbejdsministeren har det synspunkt, Hvorfor kan man i øvrigt ikke det? Hvad vil de arbejdere sige til efteråret, der bliver arbejdsløse? Kan de komme og sige: vi var jo i arbejde, og man kan ikke pludselig sige til os, at vi ikke har mere arbejde? Hvad siger man til dem? Men til arbejdsgiverne kan man sige: nej, nu har vi ved en lovgivning tilsikret jer 4 rater, og dem skal I have. Det er klassepolitik.

Og så mente finansministeren, at dette her var kun en binding på de større indtægter. Jeg tror ikke, finansministeren har fulgt rigtig med i indtægtsudviklingen og i inflationsudviklingen. 50.000 kr. hører ikke til de større indtægter i dag. 50.000-80.000 kr. tjener hovedparten af de fagorganiserede arbejdere. Det er dem, der skal bære denne tvangssparing, og det ved hr. Per Hækkerup også godt. Logik er der ikke, sagde hr. Per Hækkerup til mig. Sig mig engang, hr. Per Hækkerup, hvilken logik var der i at lave dette forlig, hvor man udpumpede 2 mia kr. til arbejdsgiverne og opkrævede 1,2 mia kr. hos arbejderne?

Til snakken om folkeafstemning skal jeg bare sige: at sætte folkeafstemningsapparatet i gang for en ting som dette synes vi ikke vi ville gøre, for vi ville ikke misbruge dette instrument. Ja men hvorfor kan hr. Gede så ikke stemme for disse forslag? Hvorfor kan han så ikke stemme for at afskaffe disse ting, som han var så kraftigt imod, da loven blev vedtaget?

Det glæder mig, at hr. Dahlgaard siger til mig, at der ikke er nytte for pengene. Jeg er helt enig med ham.

Hr. Palle Simonsen siger, at flertallet ikke har ændret sig. Nej, jeg har jo gjort rede for, at det, der undrer mig, er, at flertallet ikke har ændret sig. Det undrer mig, at socialdemokratiet stadig væk vil tage ansvaret for den tvungne opsparing.

[Ømann.]

Jeg vil meget anbefale, at man tager dette op i udvalget i en større økonomisk sammenhæng og prøver på at besinde sig på, om det virkelig er klog økonomisk politik at lempe, når man skulle stramme, og stramme, når man burde lempe.

Jens Møller (KrF):

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at tage ordet i denne forbindelse, fordi jeg synes, at de foreliggende lovforslag er så inderligt overflødige, idet vi jo dog må gå ud fra, at det stadig er sådan her i dette folketing, at en aftale er en aftale, og at den skal holdes.

Men når nu man hører hr. Ømann stå heroppe og tale, så må man ud fra det, man har hørt, konstatere, at han åbenbart ikke har forstået betydningen af, at udgifter og bunden opsparing ikke medregnes i pristallet, hvorimod den omkostningsdæmpende ydelse påvirker dette i nedadgående retning.

Og så fik vi jo igen det her med, at venstre skulle have brudt forliget. Nu kan venstre jo godt tale for sig selv, men jeg har det nu sådan, at når jeg hører noget, som jeg kan se direkte er forkert, så kan jeg ikke lade være at tage til orde imod det, enten det så er os selv eller andre, det går ud over. I modsætning til hr. Ømann var jeg med, da dette forlig blev beseglet, og som noget af det aller sidste spurgte jeg, hvad det var, forliget gik ud på, og det blev understreget ganske tydeligt, at det var den tekst, der forelå, og ikke noget som helst andet. I den tekst står der, at man skulle gå ind på en skærpelse af kapitalvindingsskatten, når det gælder de egentlige kapitalgevinster, og det er netop det, der er sket med det forslag, venstre har fremsat. Jeg kan derfor ikke indse, at der skulle være tale om nogen som helst form for brud på et forlig.

Jeg behøver nok ikke at sige, at kristeligt folkeparti ikke kan medvirke til de foreliggende forslag.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Jeg skal kun svare på én ting i hr. Ømanns

indlæg, hvor han bebrejder regeringen, at den ikke har taget arbejdsmarkedssituationen i agt. Beskæftigelsen i dette land hviler stort set på, at vi kan eksportere varer i konkurrence med andre, og de foranstaltninger, der er truffet i afvigte vinter, har alle haft til formål at holde omkostningsniveauet nede på et niveau, hvor vi kan konkurrere. Det var selvfølgelig den omkostningsdæmpende ydelses sigte at forhindre, at omkostningsniveauet i Danmark nåede op så hurtigt som ellers med den virkning, at vi kunne eksportere lettere. Det har i øvrigt også været sigtet med alle de andre ting og også sigtet med det boligforlig, som jeg glæder mig over er kommet i hus, at vi kan få ro over feltet og få en fornuftig udvikling af beskæftigelsen i dette land.

Dette er altså et meget håndfast og langvarigt arbejde på at få så god en beskæftigelsessituation i dette land som muligt, men jeg lægger da ikke skjul på, at der har været mange kræfter i dette land, der vitterlig ikke har gjort regeringen denne opgave lettere.

Finansministeren (Anders Andersen):

Kun et par korte bemærkninger. Hr. Poul Westergaard ville ligesom slå fast, at de senere vedtagne afgifter var noget, man allerede havde i tankerne skulle være medvirkende til at finansiere den omkostningsdæmpende ydelse. Hr. Poul Westergaard ved jo udmærket godt, at i det finanslovsforslag, der blev vedtaget, var den omkostningsmæssige ydelse indregnet, og at der var balance på den baggrund.

Hr. Ømann sagde med en vis patos i stemmen, at finansministeren måtte da vide, at næsten alle arbejdere her i landet havde en indtægt på 50.000-80.000 kr. Nu må hr. Ømann jo også vide, at den bundne opsparing ikke hviler på indeværende års indtægtsforhold, men på 1973s, og dér var indtægten måske ikke helt så høj, som den vil vise sig at være, når vi slutter indeværende års opgørelser over indtægtsforholdene.

[Finansministeren.]

Jeg vil stadig væk fastholde, at den bundne opsparing starter på et niveau, hvor hovedparten af skatteyderne er fritaget — det ligger jo også i de beregninger, der danner baggrund for, hvor mange der skulle betale bunden opsparing — og først på de store indtægter er beløbene af en vis størrelse.

Hr. Jens Møller har jeg allerede svaret på det med kapitalgevinster og spørgsmålet om forligets overholdelse eller ikke. Jeg forstår godt hr. Ømanns interesse i at bore i dette, men jeg føler i hvert fald for mit vedkommende, at jeg har opfyldt de forudsætninger, jeg havde i forbindelse med forliget.

Gede (FP):

Blot en meget kort bemærkning. Jeg tror, hr. Ømann må have misforstået mig totalt før. Hr. Ømann har været igennem så meget ondt her i tinget i dag, men jeg kan i hvert fald gøre ham den glæde at meddele ham, at vi med største fornøjelse vil stemme for begge lovforslag.

Knud Jespersen (DKP):

Det var arbejdsministerens bemærkninger om regeringens hensyntagen til beskæftigelsen som en slags forklaring på, hvorfor man havde lavet disse — og jeg kan lige så godt sige, som jeg gjorde, da man lavede forliget — to tåbelige love, som man nu har fremsat forslag om at ophæve.

Jeg synes, det er aldeles unøjagtigt, når man i nuværende situation taler om truende fare for beskæftigelsen til efteråret. Ved arbejdsministeren ikke, at der er mange arbejdsløse murere i København? Ved arbejdsministeren ikke, at man er over 20 pct., at det rammer ind i hele byggesektoren, at arbejdsløsheden er noget, der har holdt sit indtog? Alligevel prøver man at forklare denne omkostningsdæmpende ydelse, tvangsopsparing m. m. som noget, der skal være med til at sikre Danmark bedre eksportmuligheder.

Nu får vi mulighed for i denne uge at diskutere denne sag yderligere, men enhver kan da se — om man ser bort fra regeringen — at der ikke har været hensigt i de to love, man gennemførte under det forrige forlig eller forliget endnu før, for det er efterhånden blevet en forligsregering — jeg vil gerne

stryge g'et, sådan at det kunne blive en forlisregering. Det er ikke lykkedes at få regeringen til at træde tilbage; derimod er de lykkedes regeringen både at få skramlet et boligforlig sammen, skramlet nogle afgiftsforpligtelser sammen og også skramle sammen til arbejdsløshed for dem, der laver dette lands værdier. Har man da slet ikke noget, der minder om selvkritik, i denne regering? Er der da ikke bare ét eneste lyst øjeblik, hvor en eller anden i et af ministerierne kunne sige: måske er I ikke de mest geniale, der er oplevet i Danmarks historie? Nu har kendsgerning efter kendsgerning vist, at denne politik faktisk er en forlispolitik, og så prøver man alligevel at forklare, at man gør det af hensyn til beskæftigelsen. Jeg ved ikke, hvis beskæftigelse det er, man vil opretholde, det er i hvert fald ikke de almindelige menneskers, og det, man gør med det sidste forlig, er yderligere at strangulere levestandarden og hæve leveomkostningerne på en sådan måde, at beskæftigelsen på ny kommer i fare, og at arbejdsløsheden yderligere vil stige.

Må jeg have lov til at sige, at når vi — det er en naturlig ting, fordi vi principielt var imod de to lovforslag, de er asociale i deres karakter, og de er beskæftigelsesfjendske i deres indhold — støtter de to lovforslag, så er det ikke, fordi vi har illusioner om, at flertallet har forandret sig i folketinget, men det er simpelt hen af historiske grunde. Når vi engang til september eller oktober kommer i den situation, at man ikke kan fortsætte med det ene forlig efter det andet, så er der en lige linje i vores politik: den er for de arbejdende mennesker og imod den nuværende regering.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ømann) (SF):

Efter det sidst sluttede forlig må man vel konstatere, at jeg er repræsentant for det ledende oppositionsparti. Oppositionen er ikke så stor her i salen, men den sag, vi har for i dag, er i hvert fald en god sag, og jeg forstår, at man heller ikke er så vældig ivrig efter at diskutere denne sag.

Hr. Jens Møller var inde på en fortolkning af forliget. Det er da klart, at der er lige så mange fortolkninger, som der er forligspartier; det er der ikke noget at sige til. Men hvad siger socialdemokratiet? Det er jo

[Ømann.]

ret hårde ord, der siges i en artikel i Amtsavisen i Randers for lørdag den 8. juni, hvor socialdemokratiets næstformand, folketingsmand Kjeld Olesen, siger, at det er naturligt at reagere over for den utroskab, der har været i denne forligssituation, „... en reaktion er ikke uforståelig, når man tænker på folketingstraditionen om, at en mand er en mand, og et ord er et ord.“

Under den nuværende regering har denne sætning mistet en del af sin værdifasthed, for at bruge et udtryk fra den aktuelle inflationsdebat. Et forlig er ikke bare, hvad der skrives ned efter en forhandling, men også ånden, i hvilken det skrevne skal forstås. Ser man på behandlingen af lovforslagene om nulindkomsterne, kuponskatten og restskatterne, var det ikke lige det, man havde forestillet sig i februar måned, da det blev forhandlet. Og tager man regeringens forslag om kapitalvindingsafgift, har finansministeren påtaget sig en umulig opgave ved at få det passet sammen med forligsordene:

„I forbindelse med forslaget om ophævelse af 2½ pct. afgiften tilsigtes en ændring af kapitalvindingskatten for at skærpe skatten for de virkelige kapitalgevinster.“

Her er altså en åbenbar forskel imellem, hvad det kristelige folkeparti har forstået ved dette — for dem er det altså fuldt ud opfyldt — og hvad socialdemokratiet har forstået ved disse ord.

Jeg håber som sagt, at vi kan vende denne sag i udvalget, og at vi også kan vende den såpas, at man til september finder ud af, at denne lovgivning er aldeles formålsløs, og afskaffer den.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Situationen er jo den, at hr. Knud Jespersens parti er såpas uden ansvar, at det kan tillades, at han udtaler sig, som han gør. Må jeg sige om begrebet selvkritik, at det jo står enhver dansk borger frit for at vurdere, hvem der har mest selvkritik, undertegnede eller hr. Knud Jespersen, og jeg forlader mig ganske på den dom, der måtte komme.

Kun den bemærkning om beskæftigelsen: det er rigtigt, at beskæftigelsen i øjeblikket er 1 pct. ringere end sidste år ved denne tid. Men det er unægtelig også rigtigt at føje til, at Danmark i den forløbne periode har været ude for voldsomme belastninger udefra,

og det er i hvert fald min vurdering, at dér, hvor vi skal holde sammen om beskæftigelsen, det er de beskæftigelsesmuligheder, vi har hinsides midten af november. Det er altså den periode, det kommer til at dreje sig om, og ikke i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Knud Jespersen (DKP):

Nu kan man selvfølgelig diskutere, hvem der har ansvar, og hvem der ikke har ansvar, og hvad man har ansvar for. Det forekommer mig, at arbejdsministeren ikke føler sit ansvar over for beskæftigelsen særlig tungt, for havde man gjort det, så ville man have sat noget i gang, der sikrede, at den ledighed, vi har i dag, omgående blev angrebet med det formål at garantere arbejdsde.

Man kan jo godt forbande statistikker og kendsgerninger, men de forbliver der alligevel. Det, vi føler vores ansvar over for, er simpelt hen over for at sikre det maksimale mulige, der kan godtgøre, at man har beskæftigelse, og ikke betyder, at man rammer unødvendig hårdt igennem sine politisk-økonomiske reguleringer i byggesektoren. Det er jo det, man har for vane.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Ole Espersen, Albertsen, Lasse Budtz, Lysholt Hansen, Johan Nielsen, Robert Pedersen og Oluf Simonsen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om teatervirksomhed.

Med skrivelse af 11. juni 1974 har handelsministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget K. Helveg

[Første næstformand.]

Petersen stillet spørgsmål. (Spm. nr. 260). Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ole Espersen) (S):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om teatervirksomhed, idet jeg henviser til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *K. Helveg Petersen* (RV) til handelsministeren (28. maj 1974):

„Vil ministeren tage initiativ til at gennemføre krav om certifikat for førere af lystfartøjer?“

(Spm. nr. 260).

Begrundelse.

Baggrunden for mit spørgsmål er det stigende antal ulykker i vore farvande. I påsken omkom 14 mennesker ved drukneulykker, flere, end der omkom ved landevejstrafikken, og med den betydelige vækst, der finder sted i antallet af lystfartøjer, må man regne med en stadig forøgelse af ulykkestallene, dersom der ikke sættes ind med modforholdsregler.

Mange af de ulykker, der indtræffer, skyldes manglende forudsætninger for at føre fartøjerne på betryggende måde. Der stilles nemlig ikke fra myndighedernes side noget krav om duelighed til den, der fører et lystfartøj. Dette kan ikke være rimeligt, og derfor spørger jeg ministeren, om han er villig til at gennemføre regler, der sikrer, at man for at kunne være fører af et lystfartøj må have dokumenteret nødvendige forudsætninger for at gøre det på forsvarlig vis.

Handelsminister *Nyboe Andersens* svar (11. juni 1974):

De ulykker, der sker i forbindelse med anvendelse af fritidsbåde, er sørgelige og giver naturligvis anledning til overvejelser i

handelsministeriet. Netop de mange ulykker i påsken har været medvirkende til, at jeg for nylig har ansøgt finansudvalget om 350.000 kr. til brug for Søsportens Sikkerhedsråd til oplysnings- og propagandavirksomhed.

Spørgsmålet om at kræve certifikat for førere af lystfartøjer er gang på gang blevet overvejet, sidst på et nordisk møde for en måned siden. Der var her overvejende enighed om, at tvungent førerbevis for fritidssejlere næppe ville være den rigtige vej at gå. Omkostninger og ulemper m. m. står ikke i et rimeligt forhold til de fordele, der kan ventes opnået. Der var derimod nordisk enighed om, at udvidet oplysnings- og propagandavirksomhed i høj grad kunne være påkrævet og må antages at ville give bedre resultater. Dette har også været opfattelsen i Danmark, både i Søsportens Sikkerhedsråd, i de førende søsportsorganisationer og i handelsministeriet.

I øvrigt kan jeg oplyse, at der netop i dette forår er indført en frivillig typegodkendelse af småbåde i de nordiske lande. Man arbejder nu videre på nordisk plan med typegodkendelse af de større både.

Til slut vil jeg blot bemærke, at påsken 1974 vejrsmæssigt i søsportsmæssig henseende var af ganske usædvanlig karakter. Det tilsyneladende meget fine vejr på et tidspunkt, da vandet endnu var meget koldt, måtte uvægerlig lokke mange mennesker ud på vandet. Det er yderst tvivlsomt, om nogen form for førerprøver eller lignende kunne have forhindret dette og dermed forhindret de skete ulykker.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 12. juni, kl. 10 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Brøndlund Nielsen.*
- 2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Brøndlund Nielsen.*
- 3) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.